

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	
Aangevraagde activiteiten :	WNB Aanvraag Ontheffing soortenbescherming IJsselbosch
Datum ontvangst aanvraag :	22.12.2021
Locatie :	IJsseldijk 59 Welsum
Datum beschikking :	22.07.2022
Kenmerk :	D2022-05-002203
Zaaknummer :	2021-014156

Datum verzending

22.07.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	4
A.1	Aanvraag	4
A.2	Besluit	4
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek	7
B.4	Overige zaken	10
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	11
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	11
C.1.1	Bevoegdheid	11
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	11
C.1.2	Procedure	11
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	11
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	11
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	11
C.1.3	Toetsingskader soorten	11
C.1.3.1	Wettelijke regels	12
C.1.3.2	Provinciaal beleid	12
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	12
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	12
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	12
C.2.2	Doel van het project	15
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	15
C.2.4	Periode	15
C.2.5	Onderliggende documenten	15
C.2.6	Aanvullende gegevens	15
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	16
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	16
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	16
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	17
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	20
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	20
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	21
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	22
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	22
C.3.2	Adviezen	22

C.3.2.1	Bespreking van adviezen.....	22
D.	SLOTCONCLUSIE	22

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

Adviesbureau Eelerwoude heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 22 december 2021² ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2021-014156.

De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd en aangevuld³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing.

De aanvraag is gedaan vanwege de sloop en renovatie van een aantal gebouwen, de kap van een oude linde en andere aanlegwerkzaamheden op locatie IJsseldijk 59 te Welsum ten behoeve van de realisatie van een hospice en duurzame nieuwbouwwoningen op deze locatie. In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing⁴ te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten en soorten van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren⁵ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen⁶ en om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁷.

Deze ontheffing heeft betrekking op de sloop en nieuwbouw van een hospice met duurzame nieuwbouwwoningen voor de locatie IJsseldijk 59 Welsum.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot uiterlijk 31 december 2025.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- Eelerwoude. 22 april 2022. Projectplan Wet natuurbescherming Ontwikkeling IJsseldijk 59 te Welsum. Versie 2.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb.

² Kenmerk provincie 2021-014156.

³ Kenmerk provincie D2022-04-002359.

⁴ Op basis van 3.8, eerste lid en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb.

⁵ Art. 3.5, tweede lid Wnb

⁶ Art. 3.5, vierde lid Wnb

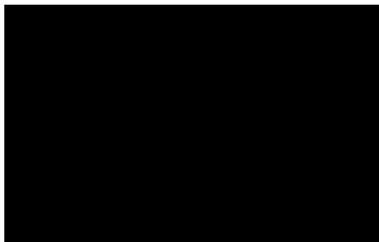
⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Olst-Wijhe;
- Adviesbureau Eelerwoude;

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-05-002203). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologische deskundige⁸, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologische deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

Gewone dwergvleermuis

Kwetsbare periode

5. U voert het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood weergegeven in onderstaande tabel. De weergegeven kwetsbare periode geldt ook voor aantastingen van de bijbehorende ecologisch essentiële vliegroutes en foerageergebied. In de oranjeperiode in april en 15 juli t/m 15 augustus mogen (potentiële) toegangen tot verblijfplaatsen nog ongeschikt worden gemaakt, nadat door een ecologisch deskundige is vastgesteld is dat deze met zekerheid niet in gebruik zijn als kraamverblijf.

Gewone dwergvleermuis	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken mogelijk is												

6. Als de periode van het ongeschikt maken afwijkt van de weergegeven standaardperiode in voorschrift 5 onderbouwt de ecologisch deskundige dit in het logboek (voorschrift 22). Dat is ook het geval als dit wordt uitgevoerd in de weergegeven oranjeperiode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van het ongeschikt maken van verblijfplaatsen wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen. Afhankelijk van de weersomstandigheden verschuiven de kwetsbare perioden, waardoor ze langer dan wel korter zijn dan weergegeven in de tabel in voorschrift 5.

Ongeschikt maken + controle

7. De verblijfplaatsen worden tenminste 5 dagen voor de aanvang van de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt (zie voorschrift 5).
8. Het ongeschikt maken van de paarverblijfplaatsen gebeurt door de dakpannen te lichten of door alle toegangswegen tot het gebouw af te dichten nadat alle dieren zijn uitgevlogen (tenminste 1 uur na zonsondergang van alle toegangswegen). Hierbij worden zowel de eerst rij pannen als alle gevelpannen verwijderd, zodat er voldoende tocht ontstaat. Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger en moet worden uitgevoerd door een ecologische deskundige op het gebied van vleermuizen.
9. Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

10. U heeft in februari 2022 acht platte vleermuiskasten geplaatst van het type VMTH1 van Unitura. Deze tijdelijke kasten zijn geschikt als zomer- en paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis.
11. De kasten zijn geplaatst op een geschikte plaats op het naastliggende kerkgebouw, zoals beschreven in bijlage 1 (op basis van het Kennisdocument gewone dwergvleermuis pagina 29-31.) en zijn de locaties weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1. Overzicht locaties van acht tijdelijke vleermuiskasten in omgeving plangebied (Bron: Eelerwoude, 2022).

12. De tijdelijke kasten, zoals vermeld in voorschrift 11, blijven tenminste hangen totdat de permanente vervangende verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en minimaal zes maanden beschikbaar zijn in de actieve periode van de soort. Deze zes maanden moeten binnen de actieve periode van de gewone dwergvleermuis vallen (ongeveer begin april – eind oktober).
13. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis plaatsvinden (zie voorschrift 5) in een periode dat de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger. Het verwijderen is uitsluitend toegestaan binnen de looptijd van de ontheffing.
14. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten op dat moment niet gebruikt worden. Als is vastgesteld dat er geen vleermuizen aanwezig zijn verwijdert u de vleermuiskasten direct of maakt u de kast ontoegankelijk voor vleermuizen.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

15. U realiseert bij de nieuwbouw/te renoveren gebouwen acht duurzame, permanente vervangende verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis door het in metselen van vleermuiskasten van het

type Tichelaar (of vergelijkbaar in materiaal, constructie en afmeting). Bij de plaatsing houdt u rekening met de vereisten uit het kennisdocument gewone dwergvleermuis, namelijk:

- De inbouwvoorzieningen zijn van duurzame aard (houtbeton of inbouwvoorziening in spouwmuur waarbij toegangsruimte behouden blijft van tenminste 1-2 cm);
- De invliegopeningen zitten bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte en hebben een vrij aanvliegroute;
- De locatie is vrij van kunstverlichting, vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren;
- De openingen worden zoveel mogelijk gerealiseerd in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden.

Foerageergebied

16. U plant na de kap van de oude linde, in ieder geval voor het volgende groeiseizoen in de nieuwe tuin minimaal twee nieuwe lindes ter compensatie van de te kappen oude linde op het schoolplein. Het betreft minimaal twee lindes van de juiste soort en die van voldoende leeftijd en omvang zijn (stamdwardsdoorsnede van ongeveer 40-50 cm, met reeds voldoende bloei) dat deze meteen in het opvolgende jaar als foerageercompensatie kunnen dienen voor de verwijderde boom. Bij niet aanslaan, dient er direct een vervangende boom te worden geplant.

Egel

Kwetsbare periode

17. Voor het ongeschikt maken van de huidige potentiële verblijfplaatsen van de Egel houdt u rekening met de kwetsbare perioden van de egel. Dit zijn de voortplantingsperiode van 15 maart tot 1 september en de overwinteringsperiode vanaf november t/m maart;

Egel	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken mogelijk is												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van egels. Afwijkingen worden onderbouwd opgenomen in het logboek.

18. In afwijking van voorschrift 17 is het mogelijk in eind maart- april te werken. Voorafgaand aan het verwijderen van beplanting voert een ecologisch deskundige een controle uit om na te gaan of egels aanwezig zijn. Hierbij worden visueel gewerkt, ondersteund met kijkers met warmtebeeld en/of endoscopen. Indien na inspectie door de ecologisch deskundige blijkt dat er geen egels aanwezig zijn in een of meerdere terreindelen, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Zorgvuldig werken onder ecologische begeleiding

19. Het verwijderen van de beplanting gebeurt onder ecologische begeleiding. Tijdens de werkzaamheden wordt één richting op gewerkt, zodat mogelijk aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten. Hierbij wordt als volgt gehandeld:
- De hagen en struiken worden vlak voor de kap ecologisch geschouwd (door de deskundig ecooloog) op mogelijk aanwezige egels. Indien deze niet worden aangetroffen, kan worden gestart met het verwijderen. Indien er wel egels worden aangetroffen, wordt deze locatie ontzien;
 - Eén tot drie dagen later wordt wederom een ecologische schouw uitgevoerd op de aanwezigheid van egels. Indien deze niet worden aangetroffen, kan al het groen tot op het maaiveld worden

verwijderd. Indien er wel dieren wordt aangetroffen, wordt deze zorgvuldig door de ecooloog over een korte afstand verjaagd naar een geschikte locatie zodat het groen kan worden verwijderd;

- Gedurende het groeiseizoen, indien nog niet is gestart met nieuwbouw, wordt de in het plangebied aanwezige vegetatie (en eventuele uitlopers van de wortels) zeer kort gehouden (< 10cm) zodat geen geschikte beschutte locaties meer ontstaan.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

20. Na de werkzaamheden realiseert aanvrager voldoende vervangende rustplaatsen, zoals omschreven op bladzijde 31 en 32 van het Projectplan (zie bijlage 1 van dit besluit). Eventueel kan van de hierin opgenomen inrichtingskaart worden afgeweken, mits in ieder geval minimaal dezelfde hoeveelheid aan struiken en heggen in het plangebied worden gerealiseerd als nu in dit plan is opgenomen (zijnde minimaal 600 m² aan opgaande beplanting). In het logboek wordt vervolgens opgenomen hoe aan dit voorschrift is voldaan.

B.4 Overige zaken

21. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de Gewone dwergvleermuis en de Egel.
22. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Olst-Wijhe gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Olst-Wijhe

Toetsing effecten Natura 2000

Op basis van de huidige bij de aanvraag ontheffing gevoegde documenten ten aanzien van de effecten op het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' kan nog niet worden geconcludeerd dat het project niet leidt tot significant negatieve effecten op het naastgelegen Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Een nadere onderbouwing op een aantal overdelen van de uitgevoerde toetsing dient nog aan ons te worden voorgelegd ter goedkeuring voor dit onderdeel.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

U bent voornemens om op de locatie IJsseldijk 59 te Welsum een oude linde te kappen en het oude schoolgebouw met brandweerkazerne te slopen. Voor deze locatie is de realisatie van een hospice met duurzame nieuwbouwwoningen en algemene ruimten beoogd.

De ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.

Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit twee oudere gebouwen (schoolgebouw en brandweerkazerne) en een oude linde, te midden van de dorpskern in Welsum (gemeente Olst-Wijhe). Het verharde terrein grenst ten oosten aan de IJsseldijk parallel lopend aan de IJssel. Rondom het terrein zijn particuliere woningen aanwezig, en ten noordwesten van het plangebied bevindt zich een oud kerkgebouw. Ten westen ligt een particulier erf met een fruitboomgaard, hagen en bomenrijen rondom de erfgronden. Ten zuiden is een half besloten grasland aanwezig met begrazing door schapen. Om de dorpskern heen bevinden zich weilanden. De ruimere omgeving aan de noord- oost- en zuidzijde bestaat uit open agrarisch landschap. Achter de dijk liggen de uitgestrekte uiterwaarden van de IJssel met aan de overkant het dorp Olst.

Het schoolgebouw (bouwjaar 1977) is opgetrokken uit baksteen en dakpannen met een dakoverstek. De voormalige brandweerkazerne (bouwjaar 1954) is mede opgebouwd uit bakstenen met een dak van pannen. De beplanting binnen het plangebied bestaat uit de oude linde op het schoolplein en op een aantal plekken staan hagen. Aan de zuidzijde zijn enkele boomvormers, struiken en verruigde planten aanwezig. De rest van het terrein is verhard met tegels. Op het schoolplein en aan de gevel van de oude brandweerkazerne zijn enkele buitenlampen aanwezig die voorzien zijn van een bewegingssensor.

Werkzaamheden en werkwijze

Op het terrein waar het schoolgebouw en de oude brandweerkazerne zijn gesitueerd, is het plan om een hospice met duurzame nieuwbouwwoningen te realiseren. De twee gebouwen worden (deels) gesloopt om te worden vervangen door 16 appartementen en 4 algemene ruimten variërend tussen 42 tot 81 m².

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Het oostelijke deel van het schoolgebouw blijft behouden en wordt gerenoveerd tot algemene ruimten van het hospice. Het hoogbouwcomplex wordt twee verdiepingen hoog. De parkeerplaats wordt aan de zuidwestzijde van het erf ingepast met omliggend ingepast groen. Op het erf komen twee nieuwe lindes (met een stamdwardsdoorsnede van 40-50 cm) terug voor de te kappen oude linde. Daarnaast is er ruimte voor een hoogstamboomgaard, heesters, hagen en tuinbeplanting.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied, binnen rode omlijning (bron: Projectplan).

In figuur 2 is een impressie van het nieuwe te ontwikkelen erf met bebouwing en beplanting weergegeven.

Het hoogbouwcomplex bestaat uit:

- appartementen van ca. 81 m²
- 1 ontmoetingsruimte ca. 81 m²
- 3 appartementen van ca. 75 m²
- appartementen van ca. 64 m²

Het laagbouwcomplex bestaat uit:

- 1 behandelruimte ca 45 m²
- 1 appartement. Nachtzuster/hospice ruimte ca. 42 m²
- 1 appartement soc. huur ca 49 m²

Aanvulling aanvraag

Omdat ook de egel tijdens het onderzoek in het plangebied is aangetroffen en het plangebied dus onderdeel uitmaakt van zijn leefgebied, is voor deze soort ook een ontheffing aangevraagd voor het vernietigen van vaste en rust- en verblijfplaatsen van deze soort. In het aangepaste projectplan (zie bijlage 1 van dit besluit) zijn tevens extra mitigerende maatregelen opgenomen om ervoor te zorgen dat de staat van instandhouding van deze soort niet wordt aangetast.

C.2.2 Doel van het project

Het doel van dit project is de realisatie van een hospice en duurzame nieuwbouwwoningen.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de Gewone dwergvleermuis en de Egel van het verbod om deze (gewone dwergvleermuis) opzettelijk te verstoren¹⁴ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen (gewone dwergvleermuis en egel)^{15, 16}.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 3 jaar vanaf het moment dat de ontheffing wordt verleend. Werkzaamheden hebben een kortere doorlooptijd, maar in verband met eventuele uitloop en vertragingen wordt voor een langere periode een ontheffing aangevraagd.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Eelerwoude, december 2021. Projectplan Wet natuurbescherming Ontwikkeling IJsseldijk 59 te Welsum. Versie 1.
- Kaart met ligging en begrenzing plangebied
- Eelerwoude, december 2021. Quicksan Wet natuurbescherming en nader onderzoek beschermde soorten Ontwikkeling IJsseldijk 59 Welsum.
- Ondertekend machtigingsformulier.

Op 20 april 2022 hebben we nog de volgende aanvullende/vervangende documenten ontvangen:

- Eelerwoude, april 2022. Projectplan Wet natuurbescherming Ontwikkeling IJsseldijk 59 te Welsum. Versie 2.
- Resultaten AERIUSW berekening met kenmerk RxuYV6mgZrVC.
- Eelerwoude. Maart 2022. Stikstofberekening Welzorgsum IJsseldijk 59 Welsum.
- Eelerwoude. Maart 2022. Natura 2000-toetsing Welzorgsum IJsseldijk 59 Welsum.
- Eelerwoude, april 2022. Brief met aanvullende informatie ontheffingsaanvraag. Kenmerk 2021-014156.

Op 22 juni en 7 juli 2022 hebben wij nog per e-mail een reactie gehad van Eelerwoude op een aantal aanvullende vragen¹⁷.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 22 december 2021 ontvangen. Op 17 maart, 20 juni en 28 juni 2022 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op respectievelijk 20 april 2022¹⁸, 22 juni 2022¹⁹ en 7 juli 2022²⁰ ontvangen.

¹⁴ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁵ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁶ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

¹⁷ Kenmerk provincie: D2022-06-003246 en D2022-07-002069

¹⁸ Kenmerk provincie: D2022-04-002359

¹⁹ Kenmerk provincie: D2022-06-003246

²⁰ Kenmerk provincie: D2022-07-002069

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken het kennisdocument van de Gewone dwergvleermuis en de Brochure 'Soortenbescherming in Overijssel, Bunzing, egel, hermelijn en wezel' (provincie Overijssel, 2021) bij onze toetsing.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Uitgevoerde onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is de aanwezigheid van beschermde soorten in en rondom het plangebied in beeld gebracht. In het rapport 'Quickscan Wet natuurbescherming en nader onderzoek beschermde soorten Ontwikkeling IJsseldijk 59 Welsum'²¹ wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd.

Verkenkend onderzoek

In 2021 is een quick scan uitgevoerd, bestaande uit een bureaustudie op basis van bestaande inventarisatiegegevens (o.a. NDFF) en een eenmalig verkennend veldbezoek in maart 2021. Op basis van dit verkennend onderzoek is geconcludeerd dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is naar de aanwezigheid van vleermuizen, gierzwaluw, egel, eekhoorn en steenmarter. Andere beschermde soorten worden op basis van de kenmerken van het plangebied en omgeving niet verwacht.

Aanvullend onderzoek vleermuizen

Het aanvullend vleermuisonderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van de aanwezigheid van vleermuizen en hun binding met het plangebied. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021. In totaal zijn vijf bezoeken in de periode 15 mei tot en met september 2022 uitgevoerd, waarvan twee in de kraamperiode en twee in de balts- en paarperiode. Een extra veldbezoek voor laatvlieger of massawinterblijfplaatsen werd niet nodig geacht. De panden beschikken niet over de bouweigenschappen van een massawinterverblijfplaats die doorgaans in hoogbouw wordt aangetroffen. En in de gevels zijn geen geschikte ruimtes van tenminste 2 cm waar een relatief grote soort als laatvlieger onder of tussen kan komen. De veldbezoeken hebben plaatsgevonden tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden conform het vleermuisprotocol.

Aanvullend onderzoek gierzwaluw

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gierzwaluwen in het plangebied is onderzocht in de periode half mei t/m half juli 2022, waarbij bezette nesten worden geteld (in- en uitvliegende dieren) en alle laagvliegende vogels worden genoteerd. Het plangebied betreft een kleine overzichtelijke locatie. Derhalve kon volgens Eelerwoude een lagere onderzoeksinspanning voor deze soort worden gehanteerd dan voorgeschreven in het kennisdocument. In dit onderzoek is dan ook uitgegaan uit van twee bezoeken voor gierzwaluw. Deze zijn beide uitgevoerd voorafgaand aan de veldbezoeken van het vleermuisonderzoek.

Overige soorten (egel, steenmarter en eekhoorn)

Tijdens de vijf veldbezoeken is tevens gelet op andere mogelijk in dit plangebied voorkomende beschermde soorten als egel, steenmarter of eekhoorn. Het terrein is tijdens deze veldbezoeken af gezocht met een zaklamp naar loopsporen, prooiresten en/of uitwerpselen. Ook werd gelet op geur en activiteit van eventuele individuen ter plaatse van de gebouwen en omliggende groenelementen.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek voldoende is om de aard en aantal van de verblijfplaatsen van de onderzochte soorten vast te kunnen stellen.

²¹ Paragraaf 4.1 Verkenkend onderzoek (Pagina 13 en paragraaf 5.1 Nader onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw, steenmarter en egel, (pagina 21 en 22).

Resultaten onderzoek

Verblijfplaatsen en foerageergebied Gewone dwergvleermuis

Tijdens het kraamonderzoek zijn binnen de begrenzing van het plangebied geen (vermoedelijke) zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Wel zijn er tijdens het baltsonderzoek in het plangebied twee balts-, en /of paarverblijfplaatsen vastgesteld van solitaire mannetjes van de Gewone dwergvleermuis. Het eerste dier dat werd waargenomen bij de brandweerkazerne vloog herhaaldelijk langs de gevel, waarbij hij baltste om vrouwtjes te lokken. Hij tikte hierbij de gevel enkele keren aan wat aangeeft dat hier zijn balts-, paar- en/of winterverblijfplaats bevindt. Nadien volgden enkele vrouwtjes die mee naar binnen gingen. De andere vastgestelde verblijfplaats betrof tevens die van een solitair mannetje, welke tijdens hetzelfde avondbezoek werd waargenomen, en herhaaldelijk actief baltsend op en neer vloog boven het dak van het schoolgebouw. Aangenomen wordt dan ook dat de verblijfplaats zich onder één van de dakpannen bevindt. De waarnemingen en verblijfplaatsen zijn weergegeven in de verspreidingskaarten in bijlage 2 van het betreffende projectplan (zie bijlage 1 van dit besluit). Mogelijk overwinteren deze mannetjes ook op deze locatie. Een locatie met een balts- en/of paarverblijfplaats kan dan ook worden aangemerkt als (vermoedelijke) winterverblijfplaats. Bij strenge vorst verhuizen ze echter vaak naar massawinterverblijfplaatsen, die niet binnen het plangebied worden verwacht door het ontbreken van geschikte (vorstvrije) gebouwen.

De bomenrij met lindes langs de westrand van het plangebied en ook de oude linde op het schoolplein in het plangebied, zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Gedurende het voorjaarsonderzoek zijn per veldbezoek ongeveer 5 tot 10 foeragerende dieren in en rond het plangebied waargenomen. Tijdens het baltsonderzoek werden gemiddeld 10 tot 20 gewone dwergvleermuizen waargenomen per veldbezoek. De oude Linde heeft een functie voor de gewone dwergvleermuis als voedselbron. Dat geldt ook voor de bomenrij langs de westkant van het (maar buiten begrenzing) plangebied, die ook door grote aantallen gewone dwergvleermuizen als insectenbron werd gebruikt. Daarnaast vormde tijdens deze bezoeken het grasland aan de zuidkant van het schoolgebouw een jachtgebied voor circa vier gewone dwergvleermuizen.

De directe omgeving van het plangebied is eveneens geschikt als foerageergebied, onder meer door de aanwezigheid van de fruitboomgaard, de eerder genoemde bomenrij met lindes en de rivier de IJssel. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen zoals houtsingels om zich langs te verplaatsen welke als vliegroute kan dienen. Deze zijn binnen het plangebied niet aanwezig.

Vaste rust- en verblijfplaats egel

Tijdens het veldonderzoek is ook de aanwezigheid van andere beschermde soorten, zoals steenmarter, eekhoorn en egel onderzocht. Er zijn geen sporen, uitwerpselen of prooi-resten van de steenmarter in het plangebied (rondom de gebouwen) waargenomen, wat maakt dat verblijfplaatsen ook niet worden verwacht. Ook de eekhoorn is niet in het plangebied aangetroffen.

De egel is wel twee maal waargenomen in het voorjaar ten zuiden van het schoolgebouw in de tuin. Aangenomen wordt dat de beplanting en de directe omgeving hiervan onderdeel vormt van zijn leefgebied. De aanwezige beplanting in de tuin vormt mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats voor de egel. Deze beplanting zal tijdens de sloopwerkzaamheden worden verwijderd.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaan één vaste rustplaats- en verblijfplaats van de egel en twee balts- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Het te verwijderen groen (hagen en struiken) in de tuin ten zuiden van het schoolgebouw is onderdeel van het leefgebied met mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats voor de egel. Daarnaast wordt het gebouw van de brandweer en een deel van het schoolgebouw gesloopt. Hierin zijn twee balts- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen, die hierdoor worden vernietigd. Door het kappen van de Linde op het schoolplein gaat ook een voedselbron van de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied verloren.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het Projectplan²², zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Maatregelen Gewone dwergvleermuis

Rekening houden met kwetsbare perioden Gewone dwergvleermuis

Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van gewone dwergvleermuis. De verblijfplaatsen worden tenminste 3 tot 5 dagen voor de aanvang van de sloopwerkzaamheden en buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken van de gebouwen is gepland in de maand oktober 2022.

Het ongeschikt maken gebeurt door zowel de eerste rij dakpannen als de gevelpannen van de betreffende gebouwen te verwijderen, zodat er voldoende tocht ontstaat. Hierdoor ontstaan dan ongunstige verblijfsomstandigheden voor vleermuizen waardoor ze niet meer zullen terugkeren. Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de avondperiode, nadat alle dieren zijn uitgevlogen (tenminste een uur na zonsondergang).

Aanbieden van vervangende, tijdelijke verblijfplaatsen

In februari 2022 zijn er 8 tijdelijke platte vleermuiskasten (compensatiefactor 4) opgehangen in de directe omgeving van het plangebied. De kasten hangen op diverse windrichtingen, aan de gevel van het naastgelegen kerkgebouw. Zie voor de hanglocaties de overzichtskaart in figuur 1 bij de voorschriften van dit besluit. Het betreft kasten van het type VMTH1 van Unitura²³. Voor de vleermuiskasten is rekening gehouden met een gewenningsperiode van 6 maanden²⁴.

Aanbieden van nieuwe, permanente verblijfplaatsen in nieuwe gebouwen

Door de voorgenomen sloop van de panden, zullen de bestaande invliegopeningen en de huidige verblijfplaatsen onder de dakpannen en in de spouwmuren van deze panden verdwijnen. Daarom worden er in de nieuwe bouw tenminste acht nieuwe inbouwverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. Hierbij wordt gekozen uit het assortiment met inmetstel voorzieningen van Tichelaar²⁵. Het betreft voorzieningen die in opdracht van de Zoogdierenvereniging zijn ontworpen en voldoen aan de ecologische randvoorwaarden voor een verblijfplaats van vleermuizen. De inbouwvoorzieningen zijn van duurzame aard (houtbeton of inbouwvoorziening in spouwmuur, waarbij een toegangsruimte behouden blijft van tenminste 1-2 cm). Daarnaast voldoen de permanente verblijfplaatsen aan de volgende vereisten:

- De invliegopeningen zitten op minimaal 3 meter hoogte en hebben een vrije aanvliegroute;
- De locaties zijn vrij van kunstverlichting en vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren. De openingen worden zoveel mogelijk gerealiseerd in verschillende windrichtingen, zodat
- verschillende microklimaten worden aangeboden.

Aanbieden van vervangend foerageergebied

De oude linde op het schoolplein heeft een functie als voedselbron voor vleermuizen en deze zal door de herontwikkeling in het plangebied verdwijnen. De linde op het terrein is echter niet van essentiële waarde voor de gewone dwergvleermuizen in deze omgeving. In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve opgaande beplanting en bomen. Het gaat hier onder andere om de bomenrij met lindes direct langs de westkant van het plangebied, de aangrenzende tuin met fruitboomgaard, en ook de overige aangrenzende erven met opgaande beplanting. Deze bieden ruim voldoende alternatief foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis om het verlies van deze linde te kunnen opvangen. Er

²² Eelerwoude, 22 april 2022. Projectplan Wet natuurbescherming Ontwikkeling IJsseldijk 59 te Welsum (versie 2). Hoofdstuk 11, pagina 29 tot en met 31.

²³ <https://unitura.nl/product/vmth1-vleermuiskast-zomerverblijfplaats/>

²⁴ BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis,

²⁵ <https://www.tichelaar.nl/shop/vleermuiskast/vleermuiskast>.

blijft dus in ieder geval voldoende foerageergebied in de directe omgeving beschikbaar tijdens de herontwikkeling.

Om het verlies van deze linde te compenseren, worden er bovendien in het plangebied twee nieuwe lindes aangeplant met een minimale omvang van 40-50 cm stamdwardsdoorsnede. Daarnaast zal er in de nieuwe tuin ruimte zijn voor een boomgaard die tevens dienst kan doen als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Hiermee zal er in de nieuwe situatie, na de herontwikkeling, weer nieuw foerageergebied van voldoende omvang voor de gewone dwergvleermuis beschikbaar komen.

Staat van instandhouding Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. De huidige trend in aantallen en verspreiding is stabiel en de soort heeft een gunstige staat van instandhouding²⁶.

Met de voorgenomen ontwikkeling raken twee balts- en paarverblijfplaatsen van solitaire mannetjes tijdelijk ongeschikt. De gewone dwergvleermuis maakt gebruik van een netwerk aan verblijfplaatsen. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve gebouwen aanwezig die eventueel kunnen dienen als alternatieve paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Daarnaast worden er echter ook, voorafgaand aan de werkzaamheden, tijdelijke vervangende verblijfplaatsen opgehangen in de vorm van vleermuiskasten. Na afloop van de werkzaamheden komen op de huidige locatie vervangende, duurzame verblijfplaatsen terug. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Hierdoor blijft de verstoring gering. Ter compensatie van de oude Linde, die als voedselbron door de vleermuizen wordt gebruikt, worden er twee nieuwe lindes in het plangebied geplaatst. Daarnaast worden er in het plangebied een aantal fruitbomen geplant en blijft de rij lindes ten westen van het plangebied behouden. De gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie gewone dwergvleermuis komt dan ook niet in het geding door dit project.

Maatregelen Egel

Rekening houden met kwetsbare periode egel

Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van egel. Er wordt gewerkt buiten de meest kwetsbare perioden, namelijk na de voortplantingsperiode en voor de winterslaapperiode. Dit betekent dat de beplanting in oktober 2022 kan worden verwijderd, indien de werkzaamheden tussen november 2022 en maart 2023 worden opgestart.

Zorgvuldig handelen

Het verwijderen van de beplanting gebeurt onder ecologische begeleiding. Tijdens de werkzaamheden wordt één richting op gewerkt, zodat mogelijk aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten.

In de aanvraag wordt niet duidelijk aangegeven hoe het verwijderen van beplanting precies wordt uitgevoerd en ecologisch begeleid. Om te voorkomen dat dieren worden gedood tijdens het verwijderen van de hagen en heesters in het plangebied, stellen wij voor om bij het verwijderen van het groen in het plangebied in ieder geval als volgt te handelen:

- De hagen en struiken worden vlak voor de kap ecologisch geschouwd (door de deskundig ecooloog) op mogelijke aanwezige egels. Indien deze niet worden aangetroffen, kan worden gestart met het verwijderen. Indien er wel dieren worden aangetroffen, wordt deze locatie ontzien;
- Eén tot drie dagen later wordt wederom een ecologische schouw uitgevoerd op de aanwezigheid van egels. Indien deze niet worden aangetroffen, kan al het groen tot op het maaiveld worden verwijderd. Indien er wel dieren worden aangetroffen, worden deze zorgvuldig door de ecooloog over een korte afstand verjaagd naar een geschikte locatie zodat het groen kan worden verwijderd;

²⁶ Bij12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Bij12, versie 1.0, Utrecht.

- Gedurende het groeiseizoen, indien nog niet is gestart met nieuwbouw na de sloop, wordt de in het plangebied aanwezige vegetatie (en eventuele uitlopers van de wortels) zeer kort gehouden (< 10cm) zodat geen geschikte beschutte locaties meer ontstaan.

Deze werkwijze nemen wij op in de voorschriften in ons besluit.

Nieuwe vaste- rust en verblijfplaatsen voor de egel in nieuwe plan

Er wordt in het plangebied nieuw leefgebied gecreëerd door het compenseren van de verwijderde tuinbeplanting op het terrein met nieuwe beplanting. Door de werkzaamheden zal circa 200 m² aan bestaande tuinbeplanting en enkele jonge (haag) bomen worden verwijderd. Hiervoor in de plaats wordt ongeveer 600 m² aan nieuwe beplanting in vorm van struiken en hagen geplant (zie blz. 31/32 van het projectplan in bijlage 1 van dit besluit). Er komt onder andere een nieuwe groenstrook terug (een singel met gemengd inheems bosplantsoen) welke de groenstrook (bomenrij met lindes en naastgelegen tuin woonerf) aan de westkant van het plangebied verbind met de tuin van het woonerf aan de IJsseldijk op nummer 57. Direct ten noorden hiervan komt een wadi met potentie voor het vasthouden van regenwater waar de egel gebruik van kan maken als drinkwaterbron. Rondom het terrein wordt een beukhaag aangeplant waar de egel tevens in kan verblijven en foerageren. Op deze manier worden er binnen het plangebied voldoende nieuwe, permanente verblijfplaatsmogelijkheden voor de egel gecreëerd en ontstaat een nieuwe verbinding voor egel tussen potentiële leefgebieden.

Staat van instandhouding

Sinds 1994 staat de egel op de rode lijst. Destijds als "thans niet bedreigd", maar sinds 2009 is de status gewijzigd in "onvoldoende gegevens". In 2019 heeft de provincie Overijssel de egel van de vrijstellingslijst gehaald, omdat de staat van instandhouding onvoldoende vaststaat. Door zorgvuldig onder ecologische begeleiding het groen uit het plangebied te verwijderen, waarbij men ook rekening houdt met de kwetsbare periode van de egel, wordt verstoring van egel zo veel als mogelijk voorkomen. In de directe omgeving van het plangebied blijft ruim voldoende alternatief leefgebied beschikbaar (tuinen met struiken en ruigte) om de huidige functionaliteit van het leefgebied te waarborgen en waar de egel tijdelijk naar kan uitwijken. Na de werkzaamheden zijn er middels nieuwe beplanting weer voldoende geschikte rustplaatsen in het plangebied aanwezig (zie hoofdstuk 11 Activiteitenplan, in bijlage 1 van dit besluit), waardoor er geen sprake is van permanent negatieve effecten voor de egel. Door deze maatregelen vindt er geen afbreuk plaats aan de staat van instandhouding van de egel. Ondanks de tijdelijke aantasting van struiken en hagen in het plangebied leidt dit niet tot wezenlijke aantasting van het leefgebied van de egel.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden (verwijderen aanwezige struiken en hagen, kap van een oude linde en het slopen van een oud schoolgebouw met brandweerkazerne) ten behoeve van de realisatie van een hospice en duurzame nieuwbouwwoningen leiden tot het opzettelijk verstoren²⁷ van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis²⁸ en tot het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de Egel²⁹. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.5, lid 2, artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.10 lid 1b van de Wnb. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project.

Met de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling wordt er een verduurzamingslag gemaakt aan de bestaande bebouwing, en gehoor gegeven aan de vraag van de provincie Overijssel om nieuwe woningen te realiseren. Door de huidige locatie te vervangen, wordt gekozen voor een duurzamere vorm van

²⁷ Art. 3.5, tweede lid Wnb

²⁸ Art. 3.5, vierde lid Wnb

²⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

woningbouw. In deze situatie zijn geen alternatieven beschikbaar. Een locatieafweging is niet gemaakt, gezien de te slopen gebouwen nu eenmaal op deze locatie staan.

Een alternatieve inrichting, door bijvoorbeeld de sloop van de bebouwing niet uit te voeren, is geen oplossing. Dit zou niet resulteren in het beoogde doel; het realiseren van duurzame en energetisch verbeterde woningen en vergroting van het woningaanbod. Bij de werkzaamheden wordt er rekening gehouden met de aanwezige beschermde gewone dwergvleermuis. Met de keuze voor de betreffende voorzieningen wordt zekerheid verkregen dat de gewone dwergvleermuis, ook in de nieuwe situatie van de bebouwing gebruik zal gaan maken.

Een alternatieve werkwijze, zoals het niet slopen of renoveren van de huidige bebouwing, zouden niet resulteren in het beoogde doel: het realiseren van de verduurzaming van de huidige woningen. Het behouden van de balts- en/of paarverblijfplaatsen in zijn huidige vorm is hierbij niet mogelijk. Door het aanbieden van nieuwe, permanente verblijfplaatsen voor deze soort in de nieuwbouw, wordt afdoende rekening gehouden met de gewone dwergvleermuis. De gekozen werkwijze is het beste voor deze soort, er is in deze situatie is geen betere oplossing voorhanden.

In de planning wordt ook zoveel mogelijk gewerkt in de meest gunstige periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden van de gewone dwergvleermuis en de egel. Omdat de maximale doorlooptijd van de uitvoering ongeveer een jaar betreft, is het leefgebied na de winterperiode van 2023 weer beschikbaar. Deze planning betreft de meest gunstige voor de aanwezige soorten.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

Gewone dwergvleermuis

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag ontheffing voor de gewone dwergvleermuis nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Volksgezondheid

In de te slopen panden zijn asbesthoudende delen vastgesteld. Er wordt voldaan aan de wens vanuit de overheid om asbesthoudend materiaal op te ruimen (saneren) richting 2024. De overheid probeert al tientallen jaren de risico's van de blootstelling aan asbest zo veel mogelijk te beperken. Er zijn strenge regels ingevoerd door de inspectiedienst SZW, maar vastgesteld is dat zelfs met al deze maatregelen de risico's van blootstelling onvoldoende kunnen worden beheerst. Ook omdat nu goede vervangingsmiddelen beschikbaar zijn, heeft de overheid besloten het gebruik van nieuw asbest nu geheel te verbieden en hebben ze de wens om al het bestaande asbest op te ruimen. In het belang van de volksgezondheid en redenen van sociale en economische aard is het daarom nodig het pand te verduurzamen, zodat voldaan wordt aan alle tegenwoordige eisen. Risico's voor de gezondheid treden alleen op wanneer losse asbestvezels in de (binnen)lucht vrijkomen en zo ingeademd worden. Dit kan gebeuren bij verwerking (bijvoorbeeld zagen, schuren), beschadiging, verwijdering en slijtage van asbesthoudende materialen. Als het ingeademd wordt, kan het longvlieskanker, buikvlieskanker of longkanker veroorzaken. Door het saneren van de asbest in de aanwezige bebouwing, neemt het risico op genoemde kankervormen door asbest dan ook in zijn geheel af.

Openbaar belang

De provincie Overijssel geeft aan dat de bouw van nieuwe woningen in Oost-Nederland drastisch moet worden versneld. Deze uitspraak is gericht aan acht regio's in oost Nederland. Hierbij is voorgenomen om meer dan 150.000 nieuwe woningen te bouwen in Oost-Nederland³⁰. Deze vraag sluit aan op het landelijke woningtekort wat niet alleen in de randstad van toepassing is. Via de initiatiefnemer worden daarnaast regelmatig vragen gesteld over de toekomstige beschikbaarheid van nieuwbouw woningen binnen het plangebied. Het is van openbaar belang dat duurzame en betaalbare woningen worden gebouwd om bij te dragen aan het algemene woningtekort in Nederland.

³⁰ Provincie Overijssel. (2020). Tempo nodig bij woningbouw in Oost-Nederland. Opgeroepen op 2020, van overijssel.nl: <https://www.overijssel.nl/@227360/tempo-nodig-woningbouw-oost-nederland/>

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang voor de ontheffingaanvraag voor de gewone dwergvleermuis, zoals weergegeven in de aanvraag, hiermee voldoende is aangetoond.

Egel

Voor de egel gaat het om het belang in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde (artikel 3.10 lid 3 onder a Wnb).

Dit belang is in de aanvraag niet nader onderbouwd. Wij zijn echter van oordeel dat bovenstaand wettelijk belang op dit project van toepassing is. De kleinschalige sloop- en bouwactiviteiten op deze locatie vallen volgens ons onder de definitie van een ruimtelijke ontwikkeling. Hiermee kan het project en de aanvraag voor een ontheffing ten aanzien van de egel naar ons oordeel onder dit belang vallen.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb³¹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb³². De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

C.3.2 Adviezen

C.3.2.1 Bespreking van adviezen

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Olst-Wijhe zijn in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Zij hebben hier geen gebruik van gemaakt.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren³³, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen³⁴ en om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de egel opzettelijk te beschadigen of te vernielen³⁵ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijke belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden voorschriften aan de ontheffing.

³¹ Art. 1.10, derde lid Wnb

³² Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

³³ Art. 3.5, tweede lid Wnb

³⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb

³⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

BIJLAGE 1

Projectplan Ontwikkeling IJsseldijk 59 Welsum